LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA ESTIJOJE

AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2026 m. rugsėjo mėn.

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS ŠALTINIS	Pastabos
Lietuvos verslo plėtrai užsienyje aktuali informacija			
09-03	„Elering“ vertinimu, grynųjų saulės parkų plėtros bumas Estijoje baigėsi, nes vasarą saulės elektrinių gamybos pajėgumai jau gerokai viršija šalies vartojimą ir mažina gamintojų pajamas. Didesnes perspektyvas turi hibridiniai parkai, kuriuose saulės energetika derinama su baterijomis ar vėjo energetika, bei projektai šalia didelių elektros vartotojų.	Saulės parkų statybų bumas Estijoje atslūgo	
09-13	13 ha buvusio Pärnu pieno kombinato teritorijoje planuojamas naujas verslo kvartalas su prekybos, verslo, pramogų ir nedidelės gamybos erdvėmis bei universalia iki 3 000 vietų sale. Investicijos vertinamos 50–60 mln. eurų, o statybos galėtų prasidėti per artimiausius kelerius metus.	Pernu senojo pieno kombinato teritorijoje planuojamas verslo miestelis	
09-17	Nepaisydama siūlymo nuo 2028 m. tarifą mažinti, Estijos vyriausybė nusprendė 2027–2030 m. išlaikyti bendrą nedarbo draudimo tarifą 2,4 proc. Sprendimas grindžiamas siekiu sukaupti didesnį finansinį rezervą galimam ekonomikos nuosmukiui.	Nedarbo draudimo įmokų tarifai artimiausius ketverius metus nesikeis	
09-18	TEHIK skelbia iki 28 mln. eurų vertės 5 metų IT plėtros pirkimą, kuriuo siekiama galutinai atsisakyti pasenusios SKAIS1 sistemos ir perkelti jos paslaugas į SKAIS2 ar kitas sistemas. Projektas apims sistemos architektūros, duomenų bazių, finansinių procesų ir vartotojų kanalų modernizavimą, o SKAIS1 planuojama galutinai išjungti 2028 m.	TEHIK už 28 mln. eurų iš esmės iš naujo kurs SKAIS2 informacinę sistemą	
09-24	„Riigi Kinnisvara“ aukcione parduoda buvusios Talino muzikos vidurinės mokyklos 33,1 tūkst. m^2 teritoriją Nõmme rajone, nustatydama 6,09 mln. eurų pradinę kainą. Didžiojoje teritorijos dalyje galima planuoti gyvenamąją ir komercinę plėtrą, tačiau šiuo metu nėra galiojančio detaliojo plano.	Buvusios Talino muzikos vidurinės mokyklos nekilnojamasis turtas parduodamas aukcione už 6 mln. eurų	
Lietuvos turizmo sektoriui aktuali informacija			
09-01	2027 m. vasarą „airBaltic“ iš Talino siūlys 13 tiesioginių maršrutų vietoj šią vasarą turėtų 24, uždarydama 11 krypčių. Bendrovė aiškina, kad tinklą optimizuoja pagal paklausą ir pelningumą, o Talino oro uostas teigia, jog dalį prarandamų krypčių aptarnaus kiti vežėjai.	„airBaltic“ kitą vasarą uždarys 11 maršrutų iš Talino	
09-07	Rugpjūtį Talino oro uostas aptarnavo beveik 390 tūkst. keleivių, 16 proc. daugiau nei prieš metus ir daugiausia per vieną mėnesį oro uosto istorijoje. Per pirmuosius 8 metų mėnesius keleivių skaičius pasiekė 2,54 mln., augimą ypač skatino „Wizz Air“ plėtra.	Talino oro uostas rugpjūtį pasiekė naują keleivių rekordą	

09-21	Võrumaa ir Setomaa turizmo įmonės pastebi didėjantį užsienio turistų susidomėjimą Estijos rytinės sienos infrastruktūra ir Baltijos gynybos linijos objektais. Vietos gidai dėl to net koreguoja ekskursijų programas, kartu lankytojams aiškindami saugumo situaciją pasienyje.	Võrumaa turistai vis dažniau domisi pasienio infrastruktūra	
09-27	EISA planuoja iki 3 mln. eurų skirti Estijos turizmo verslo rinkodarai užsienyje ir iki 1 mln. eurų e. rezidentūros programos tarptautinei komunikacijai.	EISA už kelis milijonus eurų pasaulyje reklamuos Estiją ir e. rezidentūrą	
09-27	Straipsnyje teigiama, kad Talino turizmo sektoriaus silpniausias laikotarpis yra lapkritis–kovas, o didelės tarptautinės konferencijos galėtų reikšmingai padidinti viešbučių užimtumą ir pajamas ne sezono metu. Pagrindinė kliūtis yra tinkamo dydžio konferencijų ir parodų centro trūkumas, dėl kurio Talinas praranda tūkstančius potencialių verslo turistų ir dešimtis milijonų eurų pajamų.	Verslo turizmas galėtų padėti Talino viešbučiams išgyventi žiemos sezoną	
Bendradarbiavimui mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (MTEPI) srityse aktuali informacija			
09-03	Tartu universiteto klinikoje išbandytas Estijos startuolio „Better Medicine“ DI per pusmetį aptiko 4 inkstų vėžio atvejus, kurių nepastebėjo patyrę radiologai. Žmogaus ir DI bendras diagnostikos jautrumas bandymuose pasiekė 99,2 proc., o bendrovė jau kuria panašius modelius kepenų ir kasos ligoms nustatyti.	Estų sukurtas dirbtinis intelektas padeda radiologams aptikti inkstų vėžį	
09-14	Tartu mokslininkai sukūrė taRVac RNR platformą, kuri galėtų supaprastinti vakcinų gamybą ir leisti naudoti mažesnį RNR kiekį. Veterinarinės vakcinos, jei bandymai bus sėkmingi, galėtų rinką pasiekti po kelerių metų, tačiau žmonėms skirtiems preparatams gali prireikti dar 10–12 metų.	Tartu mokslininkai sukūrė naują RNR vakcinų technologiją	
09-20	TalTech mokslininkų ir startuolio „SafePAS“ kuriamas „Drug Hunter“ per maždaug 15 minučių gali nustatyti narkotinę medžiagą ir jos kiekį, todėl tyrimą būtų galima atlikti ne tik laboratorijoje. Kūrėjai gavo 2,5 mln. eurų paramą prietaisui sumažinti ir jau bendradarbiauja su specialistais JK, Vokietijoje, Ispanijoje ir Čekijoje.	Estijos mokslininkų sukurtas narkotinių medžiagų matuoklis sulaukė tarptautinio susidomėjimo	
09-29	Tartu universiteto Narvos kolegija atidarė „Robokoda“ robotikos laboratoriją, kurioje apie 10 įvairių robotų bus pritaikomi vietos įmonių poreikiams ir moksliniams tyrimams. Laboratorija orientuosis į pramonės automatizavimą, DI ir saugų žmonių bei robotų bendradarbiavimą, o robotikos ir duomenų mokslų programa kasmet priima 20 studentų.	Tartu universiteto Narvos kolegijoje atidaryta robotikos plėtros laboratorija	
Lietuvos ekonominiam saugumui aktuali informacija			
09-08	Estija svarsto 6 galimas atominės elektrinės vietas Kundos ir Lüganuse regionuose ir pirminį variantą tikisi pasirinkti 2027 m. pavasarį. Vertinama apie 40 kriterijų, įskaitant aušinimo vandens prieinamumą,	Ekonomikos ministerija tikisi iki pavasario parinkti pirminę atominės elektrinės vietą	

	geologiją, aplinkos poveikį, infrastruktūrą ir socialinius aspektus.		
09-10	„Elektrilevi“ iki 2030 m. planuoja Saaremaa suformuoti 110 kV žiedinę elektros tiekimo liniją, kuri padidintų tinklo pralaidumą ir patikimumą. Atidarytas pirmasis beveik 28 km ruožas kainavo daugiau nei 4 mln. eurų, o visam tolesniam tinklo stiprinimui numatomos daugiau kaip 10 mln. eurų investicijos.	„Elektrilevi“ planuoja iki 2030 m. Saaremaa saloje nutiesti žiedinę elektros liniją	
09-17	Renkantis būsimos atominės elektrinės vietą, 6 kandidatės Viru-Nigula ir Lüganuse savivaldybėse bus vertinamos ir nacionalinio saugumo požiūriu. Bus vertinamas jų pažeidžiamumas, galimo išpuolio pasekmės, reagavimo galimybės bei kritinės infrastruktūros ir gyventojų artumas; pirmąjį 300 MW reaktorių planuojama paleisti 2036 m.	Estija užsakys būsimos atominės elektrinės saugumo grėsmių vertinimą	
09-18	Estija ir JAV pradėjo derybas dėl bendradarbiavimo retųjų žemių elementų srityje, siekdamos didinti tiekimo grandinių atsparumą ir mažinti priklausomybę nuo Kinijos. Estija siekia pritraukti investicijų į vietos perdirbimo, technologijų ir tyrimų pajėgumus, o ne derėtis dėl pačių Estijos žemės gelmių išteklių.	Estija ir JAV siekia sudaryti susitarimą dėl retųjų žemių elementų	
09-21	„Elering“ rengia perdavimo tinklą 1 500 MW naujų elektros gamybos pajėgumų prijungimui ir ketina stiprinti tinklus augančiuose vartojimo centruose, tarp jų Taline, Tartu, Pärnu ir Jõhvi. Daugiausia planuojama modernizuoti esamas linijas, o ateityje Estijai, „Elering“ vertinimu, reikėtų apie 4 000–4 500 MW bendros gamybos galios.	„Elering“ ruošia elektros tinklą 1500 MW naujų gamybos pajėgumų prijungimui	
09-24	Nors visos „Rail Baltica“ linijos Baltijos šalyse užbaigimas nukeltas iki 2034 m., Estijoje Talino–Pärnu ruožą planuojama baigti iki 2032 m., Soodevahe–Muuga iki 2033 m., o Pärnu–Ikla iki 2034 m. Jau pradėti darbai, tarp jų statybos daugiau kaip 100 km Talino–Pärnu kryptimi, bus tęsiami, tačiau nauji etapai bus vykdomi lėčiau.	„Rail Baltica“ Talino–Pernu ruožą planuojama užbaigti 2032 m.	
09-24	Varja vėjo parke vietoj pradžioje planuotų 32–34 jėgainių dabar numatomos 23, o pirmosios 12 turėtų pradėti kilti 2027 m. Į jas bus investuota bent 90 mln. eurų, o jų metinė elektros gamyba turėtų siekti apie 250 GWh.	Varja vėjo parkas bus trečdaliu mažesnis, nei planuota iš pradžių	
09-29	VKG atidarė 75 mln. eurų kainavusią Uus-Kiviõli skalūnų kasyklą, kurios maždaug 160 mln. tonų ištekliai turėtų aprūpinti bendrovės skalūnų alyvos gamybą iki 2058 m. Kasykloje dirba apie 530 žmonių, o visu pajėgumu ji turėtų pradėti veikti 2028 m. pradžioje.	VKG atidarė Uus-Kiviõli kasyklą	
09-30	„Elering“ pradėjo rengti ilgalaikį paramos mechanizmą naujiems elektros gamybos pajėgumams, siekiant užtikrinti Estijos apsirūpinimą elektra po 2033 m., kai dalis dabartinių valdomų pajėgumų bus uždaryta. Parama būtų skiriama	„Elering“ pradėjo pasirengimą naujų elektrinių statybai	

	konkurso būdu ir galėtų apimti naujas elektrines, energijos kaupimo bei vartojimo valdymo sprendimus, o pirmuosius aukcionus planuojama rengti nuo 2028 m.		
Bendra akreditacijos valstybės ekonominė informacija			
09-03	2026 m. II ketvirtį vidutinis bruto atlyginimas Estijoje siekė 2 243 eurus ir per metus padidėjo 5,5 proc., arba 117 eurų. Sparčiausiai jis augo Ida-Virumaa, o aukščiausias išliko Harjumaa ir Tartumaa; ekonomistai pažymi, kad atlyginimai auga greičiau nei našumas, o tai gali mažinti įmonių konkurencingumą.	Vidutinis atlyginimas per metus padidėjo 117 eurų ir pasiekė 2243 eurus	
09-07	Rugpjūtį Estijos vartotojų kainos per metus padidėjo 1,5 proc., o mėnesio infliacija siekė 0,4 proc. Bendrą kainų augimą slopino 2,6 proc. atpigę maisto produktai ir nealkoholiniai gėrimai, nors transporto, būsto ir energijos išlaidos toliau augo.	Vartotojų kainų indekso augimas lėtėja jau tris mėnesius	
09-10	„Google“ planuojamos 13 mlrd. eurų investicijos į duomenų centrus Suomijoje gali sumažinti Suomijos elektros energijos perteklių, kurio dalį pigiai importuoja Estija. Jei Suomijoje ir Estijoje neatsirastų papildomų gamybos pajėgumų, Estijoje elektra galėtų pabrangti apie 0,5 cento už kWh.	Ekspertai: didelių duomenų centrų kūrimas Suomijoje gali padidinti elektros kainą Estijoje	
09-21	Estija išplatino 373 mln. eurų trumpalaikių obligacijų: 182 mln. eurų šešiems mėnesiams ir 191 mln. eurų dvylikai mėnesių. Lėšos skirtos besibaigiančių trumpalaikių obligacijų refinansavimui, o jų vidutinis pajamingumas siekė atitinkamai 2,91 ir 3,209 proc.	Estijos valstybė pritraukė 373 mln. eurų	
09-22	Estijos bankas prognozuoja, kad 2026 m. ekonomika augs 2,6 proc., o 2027 ir 2028 m. po 2,4 proc.; tolesniam augimui vis daugiau reikšmės turės našumo didinimas ir investicijos į technologijas. Didžiausia ilgalaikė rizika išlieka sparčiai auganti valstybės skola ir palūkanų našta, kuri 2028 m. gali siekti 472 mln. eurų.	Estijos bankas prognozuoja 2,4 proc. ekonomikos augimą artimiausiais metais	
09-27	Estijoje artėjant šildymo sezonui brangsta beveik visi kuro ir šildymo būdai, o didžiausias spaudimas tenka gamtinėms dujoms, kurių rinkos kaina per metus išaugo daugiau nei du kartus. Ypač sudėtinga padėtis Narvoje, kur centralizuotos šilumos kaina pakilo iki maždaug 137 eurų/MWh, todėl miestui numatoma išimtis šildymui naudoti skalūnų alyvą.	Artėjant šildymo sezonui brangs beveik visos šildymo rūšys	
09-28	Estijos valstybės skola nuo 9 mlrd. eurų 2024 m. išaugo iki maždaug 11,5 mlrd. eurų šiemet ir, prognozuojama, 2030 m. gali pasiekti 20 mlrd. eurų. Kartu sparčiai didės palūkanų sąnaudos, kurios 2030 m. gali priartėti prie 650 mln. eurų per metus.	Estijos valstybės skola artimiausiais metais augs nerimą keliančiu tempu	
09-28	Fiskalinė taryba pažymi, kad net ir pasiekus Vyriausybės biudžeto tikslus Estijos skolos ir palūkanų našta sparčiai didės, o 2030 m. skola gali siekti 37,4 proc. BVP. Tarybos vertinimu, vis dar nėra ilgalaikio plano, kaip padidėjusias gynybos	Fiskalinė taryba: valstybė neturi plano, kaip finansuoti gynybos išlaidas nesiskolinant	

	išlaidas finansuoti nuolatinėmis pajamomis, o ne skolintomis lėšomis.		
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija			
09-08	Estijos „Infortar Agro“ susitarė įsigyti 100 proc. Lietuvos žemės ūkio grupės „Litagra“ akcijų. Užbaigus sandorį „Infortar“ valdomuose ūkiuose būtų 16,6 tūkst. gyvulių ir 23 tūkst. ha dirbamos žemės, tačiau sandoriui dar reikalingi institucijų leidimai.	„Infortar Agro“ perka Lietuvos žemės ūkio grupę „Litagra“	
09-09	„Via Baltica“ Pärnu–Märjamaa ruože iki keturių eismo juostų šiuo metu plečiamas visas 45 km kelio ruožas. Didžiąją dalį objektų tikimasi atverti 2+2 eismui iki 2027 m. pabaigos, o visi darbai turėtų būti galutinai baigti 2028 m.	Pärnu–Märjamaa ruože statybos vyksta visu pajėgumu	
09-09	Nors rusiškų grūdų tranzitas per Estiją praktiškai nevyksta, Estija su Lietuva ir Latvija tariasi dėl bendro požiūrio, kaip neleisti Rusijai naudotis Baltijos šalių uostais savo grūdų eksportui. Taip pat siekiama užkirsti kelią iš okupuotų Ukrainos teritorijų pavogtų grūdų eksportui.	Michal apie rusiškų grūdų eksportą: bendrą požiūrį aptarsime su Latvija ir Lietuva	
09-18	„Elron“ ketina visuose traukiniuose įrengti DI sistemas, kurios pagal mašinisto veidą vertintų jo dėmesingumą ir mikromiegą bei prireikus įspėtų. Kartu diegiami skaitmeniniai žemėlapiai su greičio apribojimais, kurie pavojingoje situacijoje galėtų automatiškai pradėti stabdyti traukinį.	„Elron“ nori traukiniuose įdiegti DI pagrįstas budrumo stebėjimo sistemas	
09-21	Talino oro uosto terminalo plėtros konkursą laimėjo „Tallinna Ehitustrust“ ir „Ehitustrust“ konsorciumas, pasiūlęs darbus atlikti už 66,6 mln. eurų. Projektas leis padidinti oro uosto pajėgumą iki 5 mln. keleivių per metus, bus įrengta apie 16,5 tūkst. kv. m naujo ploto ir atnaujinta apie 18 tūkst. kv. m esamų patalpų.	Talino oro uostas už 67 mln. eurų plės keleivių terminalą	
09-28	2027 m. Estijos kelių finansavimas bus sumažintas nuo planuotų 288 mln. iki maždaug 274 mln. eurų, todėl dalies objektų įgyvendinimas bus nukeltas. Konkretus atidedamų projektų sąrašas paaiškės patvirtinus valstybės biudžetą, tačiau jau vykdomos pagrindinės 2+2 kelių statybos bus tęsiamos.	Kelių priežiūros finansavimas mažinamas 14 mln. eurų, dalies projektų užbaigimas bus atidėtas	
09-28	Premjeras Kristen Michal teigia, kad Estija atidžiai stebi Latvijos ir kitų kaimynių sprendimus mažinti degalų akcizus, nes dideli kainų skirtumai gali paveikti Estijos transporto ir logistikos sektoriaus konkurencingumą. Vis dėlto jis pabrėžia, kad pagrindinė aukštų degalų kainų priežastis yra geopolitikos sukeltas pasiūlos sutrikimas, todėl akcizų mažinimas problemą išspręstų tik iš dalies.	Premjeras Michal: dėl degalų akcizų mažinimo Estija stebi kaimyninių šalių veiksmus	

Parengė: patarėja Aušra Gečaitė-Verksnienė